

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

BISNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het
decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele
inschakeling

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Op 14 januari 2022 heeft de Vlaamse Regering het decreet over maatwerk bij individuele inschakeling bekrachtigd. Met dit decreet wil de Vlaamse Overheid de kansen op de arbeidsmarkt verhogen voor personen met een arbeidsbeperking ook in een reguliere arbeidscontext. Deze maatregel kadert binnen de ambitie om de werkzaamheidsgraad te verhogen.

De invoering van maatwerk bij individuele inschakeling voorziet een financiële incentive in de vorm van een loonpremie en/of een begeleidingspremie om de drempel voor het aanwerven en tewerkstellen van personen met een arbeidsbeperking te verlagen en er ook voor te zorgen dat deze personen met de juiste begeleiding aan de slag kunnen gaan en kunnen blijven. Daarnaast stimuleren we met de invoering van de ondersteuningspremie het ondernemerschap bij personen met een arbeidsbeperking, die als zelfstandige hun loopbaan wensen vorm te geven.

De maatregel is complementair aan maatwerk bij collectieve inschakeling. We verruimen het jobaanbod en de jobkansen voor personen met een arbeidsbeperking en we geven aan alle werkgevers een gelijkwaardige kans om personen met een arbeidsbeperking aan te werven en tewerk te stellen. In het kader van een inclusieve arbeidsmarkt biedt maatwerk bij individuele inschakeling ook nieuwe mogelijkheden om de doorstroom en samenwerking tussen de sociale economie en de reguliere economie te versterken.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Beleidsveld: Sociale economie

Met het oog op de verhoging van de werkzaamheidsgraad formuleert het Vlaamse Regeerakkoord (2019-2024) de ambitie om *“alle talenten op de arbeidsmarkt maximaal te benutten. Ook de talenten van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en een grote nood aan begeleiding. Concreet staat daarbij een correcte financiering van de doelgroepwerknemers volgens hun rendementsverlies en begeleidingsnood centraal, evenals bijkomende plaatsen”*. Ter concretisering van deze ambitie wil de Vlaamse Regering *“verder inzetten op het inschakelen van reguliere werkgevers in de tewerkstelling van doelgroepwerknemers d.m.v. de invoering van ‘individueel maatwerk’. Op die manier krijgen alle werkgevers de mogelijkheid om doelgroepwerknemers met een rendementsverlies en begeleidingsnood te werk te stellen. Daarmee wordt ook de doorstroom naar het NEC verder ondersteund.”*

De Vlaamse minister, bevoegd voor Werk en Sociale Economie herneemt deze ambitie in haar beleidsnota Werk en Sociale economie (2019-2024). *“(…) met de invoering van individueel maatwerk zullen doelgroepwerknemers voortaan ook ondersteund kunnen worden binnen reguliere bedrijven”*. Dit alles kadert binnen de strategische doelstelling om ‘meer mensen aan het werk’ te krijgen.

De beleidsnota preciseert de doelstelling verder: *“Op die manier krijgen alle werkgevers de mogelijkheid om doelgroepwerknemers met een rendementsverlies en/of begeleidingsnood tewerk te stellen. Zo kunnen we een meer gevarieerd aanbod aanbieden (met begeleiding) in een reguliere werkcontext. We bekijken of het mogelijk is om hiertoe de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) uit te breiden naar een VOP+ met naast loonkostondersteuning ook begeleiding voor wie instroomt of doorstroomt vanuit sociale economie in een reguliere onderneming. Onder andere maatwerkbedrijven of sociale economie organisaties kunnen een rol spelen in de begeleiding van doelgroepwerknemers in reguliere ondernemingen. We gaan na of en hoe we een terugvalpositie kunnen bieden aan werknemers die doorstroomden naar de reguliere economie. De Lokale Diensteneconomie-initiatieven kunnen zich verder ontplooiën in het kader van het individueel maatwerk maar de combinatie met klaverbladfinanciering blijft mogelijk zodat het dienstenaanbod dat sterk aansluit bij (lokale) maatschappelijke noden voldoende gegarandeerd blijft. We stimuleren het ondernemerschap binnen de sociaal economie-ondernemingen.”*

We vertrekken, enerzijds, van de conceptnota “Een beleidskader voor Individueel maatwerk (IMW)” die de Vlaamse Regering op 10 juli 2020 goedkeurde (VR2020 1007 MED0248/1) en, anderzijds, van het decreet over maatwerk bij individuele inschakeling waarin de contouren van het nieuwe beleidskader en de bijhorende bepalingen, vastgelegd werden. Het decreet werd door de Vlaamse Regering op 14 januari 2022 bekrachtigd (VR2022 1401 DEC.0003).

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevings- en taaladvies nr. 2022/82 van 11 maart 2022.

Er werd een gunstig advies onder voorwaarden verleend door de Inspectie van Financiën op 16 maart 2022.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 28 maart 2022.

Op 19 april 2022 werd het advies nr. 2022/039 van de VTC ontvangen. Op 9 mei 2022 werd het advies van de SERV en het advies van NOOZO ontvangen. Op basis van de wijzigingen naar aanleiding van deze adviezen was er een tweede principiële goedkeuring van het ontwerp van besluit door de Vlaamse Regering op 20 mei 2022.

Op 22 juni 2022 werd advies nr. 71.579/1 van Raad van State ontvangen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 14 januari 2022 heeft de Vlaamse Regering het decreet over maatwerk bij individuele inschakeling bekrachtigd. Met dit decreet wil de Vlaamse Overheid de kansen op de arbeidsmarkt verhogen voor personen met een arbeidsbeperking, ook in een reguliere arbeidscontext en op die manier een bijdrage leveren aan haar ambitie om de werkzaamheidsgraad te verhogen. De doelgroep van deze maatregel zijn personen met een arbeidsbeperking die zonder ondersteuning niet zomaar aan de slag kunnen gaan. Dit zijn personen die een langdurig en belangrijk probleem van deelname aan het arbeidsleven ervaren als gevolg van het samenspel van functiestoornissen van cognitieve, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard of psychosociale factoren, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten, of persoonlijke en externe factoren.

Om voor werkgevers de drempel voor de tewerkstelling van deze personen met een arbeidsbeperking te verlagen en er ook voor te zorgen dat deze personen met de juiste begeleiding en omkadering aan de slag kunnen gaan, biedt de overheid aan de werkgever en de zelfstandige een financiële incentive (loonpremie of ondersteuningspremie) en/of een begeleidingspremie aan om de bijkomende kosten verbonden aan deze tewerkstelling te compenseren. De contouren van deze financiering zijn afgestemd op de Europese staatssteunregels.

Naar aanleiding van de adviezen van SERV, NOOZO en VTC keurde de Vlaamse Regering het aangepaste ontwerp van besluit een tweede keer principieel goed op 20 mei 2022.

Het voorliggend ontwerp werd aangepast aan het advies Raad van State nr. 71.579/1 van 22 juni 2022.

B. BESPREKING VAN HET ADVIES RAAD VAN STATE

Het advies 71.579/1 van 22 juni 2022 van de Raad van State formuleert een aantal opmerkingen en aanbevelingen die hierna worden toegelicht.

Aanvullend bij de door de administratie aangeleverde rechtsgrondtabel stelt de Raad van State dat voor wat betreft het artikel 3, eerste lid en tweede lid, artikel 10, artikel 12, artikel 18, artikel 25, eerste lid, artikel 27, eerste lid, artikelen 65 en 66, artikel 68, artikel 73 tot 75 een rechtsgrond kan worden gevonden in de samenhang van de algemene uitvoeringsbevoegdheid van de Vlaamse Regering en bepaalde artikelen van het decreet.

Het standpunt van de Raad van State inzake de rechtsgrond voor het ontwerpartikel 11 wordt niet gevolgd. De Vlaamse Regering is van oordeel dat, de toekenning van werkondersteunende maatregelen voor personen met een arbeidsbeperking bij tewerkstelling via de zgn. dagcontracten onvoldoende doorvertaald kan worden naar de nodige ondersteuning van de persoon met een arbeidsbeperking op de werkvloer. De VDAB heeft voor deze personen een behoefte aan werkondersteunende maatregelen vastgesteld, in de vorm van een loonpremie of in de vorm van een loonpremie én begeleidingspremie. De noodzakelijke afspraken en aanpassingen die hiervoor op de werkvloer moeten gemaakt worden zijn voor de overheid vanuit operationeel oogpunt overmatig complex en moeilijk te garanderen vanuit controle en toezicht.

Wat betreft de opmerking van de Raad van State bij het ontwerpartikel 13 moet gesteld dat de Vlaamse Regering decretaal wordt gemachtigd om via het artikel 15, derde lid, van het decreet van 14 januari 2022 ten aanzien van bepaalde categorieën werkgevers voorwaarden te gaan bepalen op het vlak van de toekenning van een loonpremie. Dat voormelde decreetsbepaling technisch enkel de

loonpremie omsluit, neemt niet weg dat de Vlaamse Regering de toepassing ervan via het voorliggende ontwerpartikel 13 rechtmatig- want in lijn met de geest van het decreet- kan uitbreiden op het vlak van de begeleidingspremie. Immers het decretale uitgangspunt is dat het (enkel) de VDAB is die de behoefte aan werkondersteunende maatregelen in het belang van de persoon met een arbeidsbeperking vaststelt, en dat aldus aan die wettelijk vastgestelde behoefte aan werkondersteunende maatregelen door geen enkele partij, noch door de werkgever, zelfs ook niet de Vlaamse regering door opsplitsing, vermindering of afvlakking van werkondersteunende maatregelen kan getornd worden. De nood aan begeleiding is, eens zij door de VDAB is vastgesteld, inherent verbonden aan de toekenning van de loonpremie.

De Vlaamse Regering is van mening dat de rechtsgrond voor het ontwerpartikel 14 kan gehaald worden uit artikel 6 van het decreet (uitsluiting van combinatie van steun die percentages van steunintensiteit overschrijdt).

De Raad van State stelt dat de bepalingen die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens ook moeten onderworpen aan het advies van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit. Dit standpunt wordt binnen het Vlaamse gewest traditioneel niet gevolgd. Bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer werd de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten. Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

De aanbeveling van de Raad van State (rubriek 'algemene opmerkingen') inzake de opname van een bepaling die het decreet van in werking stelt wordt opgevolgd (zie artikel 95).

Wat betreft de opmerking in randnummer 7.1 inzake de inpassing van de begeleidingspremie in de algemene groepsvrijstellingsverordening moet vastgesteld dat de samenstelling van de in aanmerking komende kosten en de overeenstemmende bedragen zijn gepreciseerd in de artikelen 49 en 50 van het ontwerp. Redelijkerwijze kan worden aangenomen dat, gelet op het onderzoek dat de administratie ter zake heeft gevoerd, en ongeacht de methodiek die de minister ter zake in latere orde bepaalt (art 49 §2, zesde lid), de maximale premiebedragen en maximale steunintensiteit als bepaald in de algemene groepsverordening niet worden overschreden. Ook dient benadrukt dat artikel 8 van het decreet de steunpercentages wettelijk heeft begrensd.

Inzake de opmerking met randnummer 7.3. wat betreft de staatsteunreglementering voor de zelfstandigen geeft de Vlaamse Regering via de ontwerpartikelen 65 en 66 uitvoering aan de wil van de decreetgever om ook voor de zelfstandigen met een arbeidshandicap te voorzien in een adequate ondersteuningsregeling die geënt is op de algemene vrijstellingsverordening. De verwijzing naar artikel 2, 33° van de algemene groepsvrijstelling in het artikel 65 wordt gecorrigeerd door verwijzing artikel 2, 31° van de algemene groepsvrijstelling..

De aanbevelingen van de Raad van State (rubriek 'Onderzoek van de tekst') worden opgevolgd. Wat betreft de opmerkingen bij het artikel 14 wordt een verdere tekstuele verduidelijking bij de bepaling doorgevoerd.

Aan de aanbeveling van de Raad van State (rubriek algemene opmerkingen 17.) om in het uitvoeringsbesluit concreet duidelijkheid te verschaffen wat er gebeurt wanneer de kredieten zijn opgebruikt, wordt geen uitvoering gegeven in het BVR. Artikel 68 werd immers ingeschreven naar aanleiding van de politieke keuze om de begeleidingspremie te operationaliseren binnen een gesloten envelop budget. Confer het begrotingsakkoord zal een tekort op de begeleidingspremie in de eerste drie jaar opgevangen worden binnen de provisie. Als alsnog uit de betalings- en simulatiegegevens blijkt dat het jaarlijks beschikbaar krediet, dreigt overschreden te worden, zal de minister in afstemming met de Vlaamse regering afdoende maatregelen nemen.

Pro memorie, verwijzen we naar de documenten bij de tweede principiële goedkeuring (VR 2022 2005 DOC.0563/1BIS-2BIS) voor de reactie op de adviezen van de SERV, de Vlaamse adviesraad handicap Niet Over Ons Zonder Ons (NOOZO) en de Vlaamse Toezichtcommissie.

C. AANVULLENDE TEKSTWIJZIGINGEN

Ten opzichte van de documenten die door de Vlaamse Regering op 20 mei 2022 (VR 2022 2005 DOC.0563/1BIS-2BIS) werd de datum van inwerkingtreding aangepast naar 1 juli 2023 en werd artikel 78 toegevoegd (zie artikelsgewijze bespreking). De nummering van de artikelen werd hier op aangepast. Met deze aanpassing ten opzichte van de tweede principiële goedkeuring geven we gehoor aan een bezorgdheid vanuit diverse organisaties om een verlengde transitieperiode in te voeren tussen 1 januari en 30 juni 2023. Tijdens deze periode zorgen het Departement Werk en Sociale Economie samen met VDAB ervoor dat alle betrokkenen in dit verhaal vanuit de kennis van de regelgeving en zijn uitvoeringsbesluiten een redelijke tijd en alle noodzakelijke ondersteuning krijgen om zich voor te bereiden op de overstap of de eerste stap in dit nieuwe verhaal. Een zorgzame overstap naar of voorbereiding op het nieuwe kader is immers essentieel om de maatregel Maatwerk bij Individuele Inschakeling succesvol van start te laten gaan. Na de definitieve goedkeuring van het voorliggend besluit zal vanuit de overheid gericht gecommuniceerd worden naar organisaties die momenteel al betrokken zijn in de huidige maatregelen en naar organisaties die een rol wensen op te nemen in de nieuwe maatregel en voorzien we vanuit de overheid in overleg met de diverse stakeholders vanaf het najaar verschillende informatiemomenten. We gaan in gesprek met onder andere LDE-ondernemingen en Maatwerkafdelingen zodat ze op basis van alle informatie op een goede manier de beslissing te kunnen nemen om de overstap naar maatwerk met individuele inschakeling of maatwerk met collectieve inschakeling te maken. Tegelijkertijd starten we alle flankerende maatregelen op die noodzakelijk zijn voor een goede opstart van IMW. Zo zal de erkenning van de opleiding tot gekwalificeerd begeleider, de erkenning van de externe dienstverleners en de registratie van de uitzendkantoren opstarten. De inwerkingtreding van deze bepalingen blijft behouden op 1 september 2022 .

In de periode 1 januari 2023 - 30 juni 2023 blijven de procedures voor VOP, Lokale Diensteneconomie, Maatwerkafdelingen en SINE van kracht. Personen die in aanmerking komen voor de maatregel kunnen door VDAB worden toegeleid en werkgevers kunnen blijven beroep doen op de ondersteuning bij de tewerkstelling die via deze maatregelen wordt geboden. De aanpassing van de datum van inwerkingtreding heeft geen impact op de raming van de grootte van de doelgroep en het budget. De middelen zullen pas vanaf 1 juli 2023 ingezet worden voor maatwerk bij individuele inschakeling. Tot en met 30 juni 2023 zullen de vier maatregelen, VOP, LDE, MWA en SINE verder gezet worden aan de huidige voorwaarden.

Vanaf 1 juli 2023 kunnen werkgevers en zelfstandigen de aanvraag voor de werkondersteunende maatregelen bij het departement (loon-/ondersteunings- en/of begeleidingspremie) indienen volgens de principes van maatwerk bij individuele inschakeling.

Artikel 78 heeft tot voorwerp om de geldigheidsduur van het goedkeuringsbewijs dat door het departement WSE is uitgereikt overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 29 maart 2019 betreffende het kwaliteits- en registratiemodel van dienstverleners in het beleidsdomein Werk en

Sociale Economie uitzonderlijk te verlengen tot 30 juni 2023 voor maatwerkafdelingen en lokale diensteneconomieondernemingen die op 1 juli 2023 de overstap maken naar de individueel maatwerkreglementering.

Deze bepaling wijkt af van de algemeen geldende regeling die stelt dat voormelde goedkeuringsbewijzen per 31 december 2022 aflopen.

De afwijking beoogt de continuïteit van de werking van maatwerkafdelingen en lokale diensteneconomieondernemingen te waarborgen en wordt gemotiveerd om reden dat het een disproportionele inspanning en kost vergt van die bedrijven om opnieuw een wettelijk bewijs van minimale kwaliteitsvoorwaarden voor te leggen gelet op beperkt resterende termijn van zes maanden. Immers, bij de effectieve heroriëntering naar individueel maatwerk zijn de minimale kwaliteitsvoorwaarden als bedoeld in het decreet van 29 maart 2019 niet langer van toepassing.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

Pro memorie, verwijzen we voor deze rubriek naar de documenten bij de tweede principiële goedkeuring (VR 2022 2005 DOC.0563/1BIS-2BIS).

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van besluit tot uitvoering van het decreet van 14 januari 2022 over maatwerk bij individuele inschakeling;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de sociale economie en de Vlaamse minister, bevoegd voor werk, te belasten met de uitvoering.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Jo BROUNS